

صدا و سیما جمهوری اسلامی ایران

معاونت سیاسی

اداره پژوهش های سیاسی

ویژه شیوع ویروس کرونا در جهان

نگاهی به ریزش بورس های جهان به خصوص آمریکا

فرآورده های خبری و تولیدات پژوهشی در بخش های زیر قابل دسترس است:

– وب سایت خبرگزاری صداوسیما (سرویس پژوهش) <http://www.iribnews.ir>

نام پژوهشگر: مهدی ناجی

فهرست مطالب

صفحه

عنوان

۱ ..... مقدمه

۲ ..... مصادیق ریزش بورس های جهان

شیوع شتابان ویروس کرونا در پنج قاره جهان با به چالش کشیدن رشد اقتصادی جهان، احتمال کاهش فروش و سودآوری بسیاری از شرکت‌های بین‌المللی را افزایش داد؛ بر همین اساس، بازارهای سهام در اروپا و آسیای طی هفته گذشته سیاه‌ترین دوره کاری خود را از زمان وقوع بحران مالی سال ۲۰۰۸ تاکنون سپری کرده بودند و بازار سهام آمریکا نیز شاهد بدترین شرایط خود طی ۹ سال اخیر بودند. همچنین قیمت جهانی نفت نیز در این مدت به پایین‌ترین رقم در بیش از ۲٫۵ سال گذشته رسیده بود.^۱ شاخص‌های بورس از توکیو گرفته تا نیویورک به هیچ وجه نتوانستند از ادامه ریزش خود جلوگیری کنند و دست اندرکاران بازار را که عادت داشتند ببینند شاخص‌ها به راحتی خود را دوباره بالا می‌کشند، را به وحشت انداختند.^۲ طی دو هفته گذشته بورس‌های جهانی به دلیل اپیدمی شدن کرونا ریزش داشتند. اپیدمی کرونا، مقدمه‌ای برای افت تقاضا در سطح جهان و اخلاص در رشد اقتصادی چین بود. کشوری که تاثیر زیادی در تقاضای خرید نفت و فرآورده نفتی دارد. بورس ایران نیز در این میان به دلیل ورود نقدینگی به بازار، روند رو به رشدی را پی گرفته بود اما در این هفته تحت تاثیر کاهش ناشی از گسترش ویروس کرونا در کشور و سقوط قیمت نفت در بازارهای جهانی قرار گرفت و با عقب نشینی ۲٫۷ درصدی شاخص کل بیش از ۱۴۸۰۵ واحد کاهش یافت. به اعتقاد کارشناسان چشم‌انداز وضعیت اقتصادی دنیا با توجه به بحران کرونا و در کنار آن اختلاف نظر بین عربستان و روسیه^۳ به عنوان دو کشور پر قدرت در عرضه انرژی مبهم است.^۴ شیوع «ویروس کرونا» در چین و برخی از کشورهای جهان همچنین باعث شده است تا سرمایه‌گذاران و فعالان اقتصادی و مالی در ارزیابی‌های خود از میزان رشد اقتصادی، فعالیت‌های اقتصادی و میزان سودی که برای شرکت‌های خود در نظر گرفته بودند، بازنگری کنند.^۵

۱ - یورونیوز ، ۱۳۹۸/۳/۲

۲ - گسترش بیماری Covid-19 بسیاری از بازارهای مالی جهان را درگیر کرده است. بورس‌های وال‌استریت از سقف‌های تاریخی به کف‌های چندین ماهه سقوط کرده‌اند. سرنوشت بازارهای مالی اروپا و آسیای شرقی نیز چندان متفاوت نیست. شیوع بیماری «کرونا» تقاضا برای بسیاری از محصولات و خدمات را به شدت تحت‌الشعاع قرار داده و حتی اقتصاد جهانی را به مرز رکود رسانده است. بازار جهانی حال و روز خوبی ندارد. قیمت نفت به نزدیکی کف ۳ ساله رسیده است و مس آخرین معاملات خود را در محدوده ۵۶۳۰ دلار تجربه کرد. روی بار دیگر به زیر ۲ هزار دلار در تن رسید و طلا روز گذشته سقف ۷ ساله را تجربه کرد. کاهش شدید بازدهی اوراق خزانه آمریکا و انتظار برای کاهش بیشتر نرخ‌های بهره زنگ‌های هشدار جدی در رابطه با رکود اقتصاد جهانی را به صدا در آورده است. دنیای بورس، ۱۳۹۸/۱۲/۱۷.

۳ - به دنبال شکست توافق روسیه و عربستان سعودی، عدم حصول توافق میان اعضای اوپک در نشست اخیر و کاهش تقاضا در نتیجه شیوع ویروس کرونا، قیمت جهانی نفت به پایین‌ترین رقم خود از فوریه ۲۰۱۶ رسید. فارس، ۱۳۹۸/۱۲/۱۹.

۴ - دلیل ریزش قیمت‌ها در بورس چیست ؟ ، ایسنا، ۱۳۹۸/۱۲/۱۹.

۵ - خبرگزاری صدا و سیما به نقل از خبرگزاری رویترز از پاریس، ۱۳۹۸/۱۲/۱۶.

□ مصادیق ریزش بورس‌های جهان

<p>خبرگزاری صدا و سیما، به نقل از پایگاه اینترنتی نیویورک پست، ۱۷ و ۱۳۹۸/۱۲/۱۹</p>	<p>سقوط بیش از دو هزار واحد شاخص «داو جونز»: شاخص‌های بورس آمریکا روز دوشنبه (۹ مارس ۲۰۲۰) همچنان به سقوط خود، پس از توقف کوتاه مدت در خرید و فروش‌ها، ادامه داد. متوسط شاخص صنعتی داو جونز پس از ادامه خرید و فروش‌ها، دو هزار و ۴۶ واحد ممیز یک دهم کاهش یافت و به رقم ۲۳ هزار و ۸۱۸ ممیز ۶۸ صدم رسید. این رقم، بیشترین میزان کاهش ارزش شاخص مذکور در یک روز شمرده می‌شود. این شاخص در نهایت، هفت و سه دهم درصد کاهش داشت. شاخص ترکیبی نزدک نیز شش و هشت دهم درصد سقوط کرد.</p> <p>سقوط هفت درصدی شاخص «اس اند پی»: شاخص «اس اند پی» نیز پس از باز شدن بازارها، هفت درصد سقوط کرد. این بیشترین سقوط شاخص مذکور از زمان بروز بحران مالی در آمریکا شمرده می‌شود.</p> <p>سقوط ۴ درصدی ارزش سهام وال استریت: فرانس بیست و چهار: ارزش سهام وال استریت در کمتر از دو روز با ۴ درصد کاهش روبرو شد.^۱</p> <p>سقوط بیش از ۵ درصدی ارزش سهام در بازار بورس برزیل: به گزارش خبرگزاری فرانسه از سائوپولو، در پی نگرانی‌های ناشی از شیوع ویروس جدید کرونا، ارزش کل سهام در بازار بورس برزیل بیش از ۵ درصد کاهش یافت.^۲</p>	<p>سقوط شاخص‌های بورس آمریکا</p>
<p>خبرگزاری صدا و سیما، به نقل از پایگاه اینترنتی نیویورک پست، و رویترز ۱۶ و ۱۷ و ۱۳۹۸/۱۲/۱۹</p>	<p>سقوط هشت و هشت دهم درصدی شاخص «فوتسی لندن»: شاخص فوتسی لندن در ساعات نخست گشایش بازار، تا هشت و هشت دهم درصد سقوط کرد.</p> <p>سقوط بیش از هشت درصدی شاخص «داکس» آلمان و «سی ای سی ۴۰» پاریس: شاخص «داکس» آلمان و «سی ای سی ۴۰» پاریس نیز هر یک بیش از هشت درصد سقوط کرد.</p> <p>سقوط بیش از سه درصدی شاخص سهام بورس فرانکفورت: به گزارش خبرگزاری فرانسه از فرانکفورت، در پی تشدید نگرانی‌ها در مورد افزایش شیوع</p>	<p>سقوط شاخص‌های بورس اروپا</p>

۱- ۱۳۹۸/۱۲/۱۷

۲- ۱۳۹۸/۱۲/۱۶

ویروس « کووید-۱۹ » در آلمان، شاخص سهام بورس فرانکفورت روز جمعه (۶ مارس) بیش از سه درصد سقوط کرد.^۱

سقوط ۱۱ و دو دهم درصد شاخص «فوتسی» ایتالیا: شاخص «فوتسی» ایتالیا نیز ۱۱ و دو دهم درصد سقوط کرد.

سقوط ۳ و نیم درصدی ارزش سهام بازار میلان و مادرید: بازار میلان و مادرید از کاهش ۳ و نیم درصدی ارزش سهام خبر دادند.^۲

سقوط بیش از ۳ درصدی ارزش سهام بازار بورس لندن: بازار بورس لندن کاهش ارزش سهام خود را ۳ ممیز ۶۲ صدم درصد اعلام کرده است.^۳

سقوط بیش از ۴ درصدی سهام بازار بورس پاریس: سقوط ارزش سهام بازار بورس پاریس از سایر بازارهای اروپایی بیشتر بود. سهام بازار بورس پاریس ۴ ممیز ۱۴ صدم درصد کاهش یافت. بانک مرکزی اروپا برای متوقف کردن روند زیان بازار بورس، قرار است تا پایان هفته آینده تصمیماتی اتخاذ کند.^۴

سقوط بیش از ۱ درصدی شاخص سهام بورس فوتسی ۱۰۰ لندن: شاخص سهام بورس فوتسی ۱۰۰ لندن (FTSE ۱۰۰) هم که در آن در هر روز کاری سهام ۱۰۰ شرکت مهم و بزرگ انگلیس، ارزشگذاری و خرید و فروش می شود. با یک و ۶۲ صدم درصد کاهش به ۶۷۰۵ واحد رسید.^۵

سقوط بیش از ۱ درصدی شاخص سهام بورس یورواستاکس ۵۰: شاخص سهام بورس یورواستاکس ۵۰ (EuroStoxx ۵۰) که در آن در هر روز کاری سهام ۵۰ شرکت بزرگ منطقه یورو ارزشگذاری و خرید و فروش می شود، با یک و ۶۷ صدم درصد کاهش نسبت به پایان معاملات روز کاری پیشین، به ۳۳۶۳ واحد رسید.

سقوط بیش از ۱ درصدی شاخص سهام فوتسی یوروفرست ۳۰۰: شاخص سهام فوتسی یوروفرست ۳۰۰ (FTSEurofirst ۳۰۰) نیز که بر اساس آن در هر

۱ - ۱۳۹۸/۱۲/۱۶

۲ - ۱۳۹۸/۱۲/۱۷

۳ - ۱۳۹۸/۱۲/۱۷

۴ - ۱۳۹۸/۱۲/۱۷

۵ - خبرگزاری صدا و سیما به نقل از رویترز، ۱۳۹۸/۱۲/۱۶

	<p>روز کاری سهام ۳۰۰ شرکت بزرگ منطقه یورو، ارزشگذاری و خرید و فروش می شود با یک و ۴۰ صدم درصد کاهش نسبت به پایان معاملات روز کاری پیشین، به ۱۴۸۸ واحد رسید.^۱</p> <p>سقوط بیش از ۱ درصدی شاخص سهام "اس ام آی": ارزش شاخص سهام "اس ام آی (SMI)", یکی از سه شاخص عملکرد بورس اوراق بهادار سوییس، در معاملات امروز با یک و پنج صدم درصد کاهش نسبت به پایان معاملات روز کاری پیشین، به ۱۰۱۴۳ رسید.</p>	
<p>خبرگزاری صدا و سیما، به نقل از پایگاه اینترنتی نیویورک پست، خبرگزاری فرانسه و رویترز ۱۶ و ۱۳۹۸/۱۲/۱۹</p>	<p>سقوط پنج درصدی شاخص نیکی ژاپن: نیکی ژاپن نیز پنج درصد کاهش یافت.</p> <p>سقوط سه درصدی شاخص ترکیبی شانگهای: شاخص ترکیبی شانگهای هم سه درصد افت کرد.</p> <p>سقوط بیش از شش درصدی شاخص بورس توکیو: به گزارش خبرگزاری فرانسه از توکیو، مقامات ژاپن اعلام کردند شاخص بورس توکیو بیش از شش درصد کاهش یافت.</p> <p>سقوط بیش از سه درصدی شاخص سهام نیکی: به گزارش خبرگزاری رویترز از توکیو، شاخص سهام "نیکی ۲۲۵"، "Nikkei ۲۲۵" یکی از دو شاخص عملکرد بورس اوراق بهادار توکیو که سهام ۲۲۵ شرکت بزرگ ژاپن در آن فهرست و در هر روز کاری ارزشگذاری می شوند در پایان معاملات امروز (۶ مارس) با سه و ۱۷ صدم درصد کاهش نسبت به پایان معاملات روز کاری پیشین، به ۲۰ هزار و ۶۵۲ واحد رسید.^۲</p> <p>سقوط بیش از سه درصدی ارزش شاخص سهام "توپیکس": ارزش شاخص سهام "توپیکس"، TOPIX، دیگر شاخص عملکرد بورس اوراق بهادار توکیو، هم در پایان داد و ستدهای امروز با سه و ۱۸ صدم درصد کاهش نسبت به پایان معاملات روز کاری پیشین، به یک هزار و ۴۶۷ واحد رسید.^۳</p>	<p>سقوط شاخص های بورس آسیا</p>

۱ - خبرگزاری صدا و سیما به نقل از رویترز، ۱۳۹۸/۱۲/۱۶.

۲ - ۱۳۹۸/۱۲/۱۶.

۳ - ۱۳۹۸/۱۲/۱۶.

	<p>سقوط بیش از دو در صدی سهام هنگ سنگ: شاخص سهام هنگ سنگ Hang Seng، با دو و پانزده صدم درصد کاهش به بیست و شش هزار و صد و نود و یک ممیز دو صدم واحد رسید.^۱</p> <p>سقوط بیش از دو درصدی سهام کاسپی سئول: شاخص سهام کاسپی سئول هم دو و سی و یک صدم در صد کاهش یافت و به دو هزار و سی و هفت ممیز نه صدم واحد سقوط کرد.^۲</p> <p>سقوط بیش از ۱ درصدی شاخص کل سهام بورس تایوان: شاخص کل سهام بورس تایوان نیز با یک و ۶۸ صدم درصد معادل ۱۹۳ واحد کاهش به ۱۱۳۲۱ واحد رسید.^۳</p> <p>سقوط بیش از ۱ در صدی شاخص کل سهام بورس سنگاپور: شاخص کل سهام بورس سنگاپور با یک و ۷۲ صدم در صد معادل ۵۱ واحد کاهش به ۲۹۶۶ واحد رسید.^۴</p> <p>سقوط بیش از ۲ درصدی شاخص کل سهام بورس سیدنی: شاخص کل سهام بورس سیدنی با دو و ۸۱ صدم درصد کاهش به ۶۲۱۶ واحد رسید.^۵</p>	
<p>خبرگزاری صدا و سیما، به نقل از شبکه تلویزیونی الجزیره و پایگاه اینترنتی العهد، ۱۸ و ۱۳۹۸/۱۲/۱۹</p>	<p>سقوط بیش از ۹ در صدی شاخص بورس عربستان سعودی^۶: شاخص بورس عربستان سعودی در ابتدای معاملات امروز بیش از ۹ درصد کاهش یافت.</p> <p>سقوط ۱۰ درصدی ارزش سهام شرکت آرامکو: ارزش سهام شرکت آرامکو هم ۱۰ درصد سقوط کرد.</p>	<p>سقوط شاخص بورس کشورهای عربی حوزه خلیج فارس</p>

۱ - ۱۳۹۸/۱۲/۱۶

۲ - ۱۳۹۸/۱۲/۱۶

۳ - خبرگزاری صدا و سیما به نقل از رویترز، ۱۳۹۸/۱۲/۱۶

۴ - خبرگزاری صدا و سیما به نقل از رویترز، ۱۳۹۸/۱۲/۱۶

۵ - خبرگزاری صدا و سیما به نقل از رویترز، ۱۳۹۸/۱۲/۱۶

۶ - بورس سعودی با بیشترین خسارت در کشورهای حاشیه خلیج فارس) از نظر ارزش معاملات مواجه شد. امارات هم به سبب نگرانی از شیوع کرونا، نتوانست از گیوتین خسارت‌های بورس در اوایل هفته کنونی، در امان بماند. شیوع ویروس به بازارهای دیگر کشورهای حاشیه خلیج فارس) مانند قطر، پادشاهی عمان و بحرین نیز آسیب وارد کرد؛ اما میزان این خسارت‌ها کمتر از خسارت‌های کشورهای کویت، سعودی و امارات بوده است. (خبرگزاری صدا و سیما، ۱۳۹۸/۱۲/۱۴).

سقوط بیش از ۶ درصدی بورس دبی: امروز یکشنبه (۸ مارس) شاخص بورس‌های امارات در آغاز فعالیت روزانه‌شان شاهد سقوط بودند. شاخص کل بورس دبی با سقوط ۶,۱۶ واحدی به ۲۳۰۸,۹۷ واحد رسید.

سقوط بیش از ۵ واحدی بورس اوراق بهادار ابوظبی: شاخص کل بازار بورس اوراق بهادار ابوظبی نیز ساعت ۱,۲۰ به وقت محلی با کاهش ۵,۲۱ واحدی به ۴۴۰۱,۱۴ واحد رسید.

سقوط بیش از ۵ در صدی بورس کویت: بورس کویت در بازار اولیه خود پس از کاهش ۵,۰۳ درصدی در آغاز معاملات، به مدت ۱۵ دقیقه تعطیل شد و شاخص کل بازار اول تا ساعت ۹,۱۵ به وقت محلی حدود ۳,۳۲۱ واحد سقوط کرد و به سطح ۶,۶۹ واحد رسید. در معاملات امروز ۳,۳ میلیون سهم در ۲۲۶ معامله به ارزش ۱,۶ میلیون دینار (معادل حدود ۵,۶ میلیون دلار) معامله شد.

سقوط بیش از ۲ در صدی شاخص کل بازار بورس بحرین: شاخص کل بازار بورس بحرین نیز امروز در آغاز فعالیت خود تحت فشار ناشی از کاهش ارزش بانک‌های تجاری و خدمات و سرمایه‌گذاری به میزان ۲,۹۴ درصد کاهش یافت و با از دست دادن ۴۷,۵۳ واحد خود به سطح ۱۵۷۰,۲۶ واحد رسید.

سقوط بیش از ۳ در صدی بورس قطر: بورس قطر نیز وضعیت بهتری نداشت و شاخص کل بورس این کشور در معاملات جلسه نخست امروز ۳,۳۴ درصد کاهش یافت و با کاهش ۳۱۰,۵۳ واحدی به سطح ۸۹۹۸,۸۶ واحد رسید.

نتیجه گیری

بدون تردید شیوع ویروس کرونا در هفته های اخیر عامل سقوط بازارهای مالی بین المللی بوده است. حتی سقوط بی سابقه قیمت نفت در بازارهای جهانی نیز تا حد زیادی به واسطه کاهش تقاضای نفت از سوی چین رقم خورده است. اکنون بیشتر سرمایه گذاران منتظر گزارش شرکت ها هستند تا اعلام کنند شیوع این ویروس چگونه فعالیت اقتصادی آنها را تحت تاثیر قرار داده است. از طرف دیگر با گسترش هر چه بیشتر این ویروس در جهان نگرانی از وضعیت اقتصادی جهانی به مراتب بیشتر خواهد شد و چه بسا بورس های بین المللی با ریزش های بیشتری نیز مواجه شوند. موسسه پیش بینی اقتصادی آکسفورد تاکید کرده است شیوع کرونا در قالب یک شوک کوتاه مدت، افزون بر بنگاه های اقتصادی چین شرکت های اروپا و آمریکا را تحت تاثیر قرار خواهد داد.

آشکار است که ترس از کرونا موجب ریزش بازارهای سرمایه شده است. شاخص ۱۰۰ بورس اوراق بهادار فایننشیال تایمز (اف تی اس ای) که عمده شرکت های آن چندملیتی بوده و از سرتاسر دنیا درآمد دارند، هفته گذشته بیش از شش درصد افت داشته است. در اروپا سهام شرکت های بزرگ نزدیک به نه درصد پایین تر از چهار جلسه معاملاتی آخر بود. این ریزش ها به این علت رخ داده است که گمان می رود تاثیر اقتصادی ویروس احتمالاً خیلی شدیدتر از آنچه باشد که قبلاً تصور می شد. تحلیل گران پیش بینی می کنند که با اختلال به وجود آمده در اقتصاد چین که سبب کاهش در نرخ رشد این کشور خواهد شد، رشد جهانی و به طور غیرمستقیم، درآمد و سود شرکت های جهان، خودبه خود تحت تاثیر قرار خواهد گرفت و کاهش سرعت رشد جهانی تقاضای جهانی برای نفت را نیز دچار کاهش خواهد کرد. این که چین در زنجیره تأمین بین المللی بسیاری از شرکت ها، به خصوص شرکت های فناوری، یک حلقه حیاتی است مشکلات خاص خود را به وجود می آورد و شرکت های بزرگی را با کاهش درآمد مواجه می کند.